

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 563

Szerző:	Frank Tibor (szerk.)
Cím:	Az Oszmán Birodalom diadala és bukása Magyar kutatók tanulmányai az oszmán-török történelemről
Eredeti cím:	
Fordította:	
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2022.
Kiadó:	Gondolat Kiadó
Oldalszám:	427
Nyelv:	magyar
Copyright:	Szerkesztés © Frank Tibor, 2022 Szerzők, 2022
ISBN:	978 963 556 236 7
HU ISSN:	
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet a Magyar-Török Baráti Társaság vásárolta 2023-ban	

Paul Kennedy nevezetes könyve, *A nagyhatalmak tündöklése és bukása*, egyszerű képletbe foglalja a mindenkori birodalmak sorsát: gazdasági erejük révén bekövetkező felemelkedésük, egyre növekvő hódítási igyekezetük, katonai erővel megvalósított terjeszkedésük, majd törvényszerű bukásuk történetét, mely utóbbit éppen ennek az erőnek a túlbecsülése, a birodalmi túlterjeszkedés – Kennedy szavaival az imperial overstretch – okozza. Ez jelzi törekvéseik határát, ez lesz ambícióik félreismert záloga és pusztulásuk kiszámítható pályája.

A birodalmakat bemutató sorozatunk eddig megjelent kötetei a brit, az amerikai, a német és az orosz-szovjet birodalom útját mutatták be. Az elemzések tanúsága szerint a birodalmak széthullását nemcsak a Paul Kennedy által felállított képlet tényezői okozzák, hanem az anyanyelvi öntudat és a nemzeti gondolkodás erősödése, a birodalmakban összezárt különféle etnikumok eltérő növekedése ugyancsak erősen befolyásolja. Az oszmán birodalom bemutatása is világossá teszi, hogy az egyes birodalmak egymástól igen eltérő módon építkeztek, összekovácsolásuk célja, eszköztára, módszertana más-más taktikát vagy stratégiát követett. Végzetüket nem csupán katonai ambícióik gyengülő gazdasági alapja hozta el, hanem – főként a 19. században – a „lágyabb” változók előtörése, nyelv, vallás, szokásrend, életstílus, a gondolkodási normák széttartása, a nemzeti ábrándok erősödése, a nemzeti eszmélés szellői és viharai is.

TARTALOM

Előszó (<i>Frank Tibor</i>)	7
VÁSÁRY ISTVÁN Bevezető gondolatok. A magyar turkológia és a török történelem kutatása	11
FODOR PÁL Az oszmántól a törökgig. A török nemzeti gondolat megszületése	19
HEGYI KLÁRA A törökök berendezkedése meghódított országaikban	31
SZ. SIMON ÉVA A magyarországi oszmán terjeszkedés és hódoltatás stratégiája	47
GERELYES IBOLYA Oszmán tisztségviselők a hódoltságban. A 16. századi török hagyatéki leltárak néhány tanulsága	62
CSUKOVITS ENIKŐ Csodás szabadulások a török rabságból	77
SCHMIDT ANIKÓ Cíprus a célkeresztben. Az ideális célpont kiválasztásának mechanizmusa az Oszmán Birodalomban	94
KEREKES DÓRA Diplomácia, kultúra és gazdaság. A követségek, követek és követségi alkalmazottak szerepe az Oszmán Birodalom és Európa közötti kulturális és gazdasági kapcsolatokban	116
CZIRÁKI ZSUZSANNA Információáramlás és ismeretátadás a Habsburgok konstantinápolyi követei között a 17. század első felében	132

PAPP SÁNDOR Habsburg-diplomácia és Konstantinápoly a 17. század közepén	171
F. MOLNÁR MÓNIKA A Szent Liga harcai az oszmánok ellen, a karlócai és a pozsareváci béke	197
GEBEI SÁNDOR Az erőegyensúly kérdése a 17–18. századi Kelet-Európában: Az iszlám hatalmak térvesztése	217
DEMETER GÁBOR Jövedelmi viszonyok és társadalmi egyenlőtlenségek az ajánok korától a Tanzimát végéig	251
CSORBA GYÖRGY A konstantinápolyi magyar kolónia a hosszú 19. században. Kutatási vázlat	279
FODOR GÁBOR „Mily varázshatásu volna reá nézve...” Magyar–török kapcsolatok a turanizmus árnyékában a 19. század második felétől az első világháború végéig	305
VOLKAN SARITAS Az Egyesült Államok és az Oszmán Birodalom diplomáciai kapcsolatai 1908 és 1918 között	328
FRANK TIBOR Az Oszmán Birodalom felbomlása: Sèvres és Lausanne 1920–1923	345
SZÉCHENYI ÁGNES A magyar–török viszony mitológiájának megképződése. Gárdonyi Géza: Egri csillagok	361
Oszmán–török fogalommagyarázat. A kötetben szereplő kifejezések magyar meghatározása	379
A szerzők életrajzi adatai	387
Névmutató	413